నీకీ జన్మలో పెళ్ళికాదు

(ఆంధ్రపత్రిక 17-11-67)

భార్య వ్యక్తిత్వాన్ని భర్త గౌరవించే రోజెప్పుడు ?

—జయప్రద

"నీకీజన్మలో పెళ్ళయ్యే యోగంలేదు" ఉసూరుమంటూ కుర్చీలో కూలబడ్డాడు మోహన్.

"వెరీగుడ్" పకపక నవ్వసాగింది గీత.

"నోరు మూసుకో. నాకు ఒళ్ళు మండుతోంది"

"సార్! ఒక్క క్షణం....వదినా. ఐస్‌వాటర్" అని లోపలకు అరచి లేచి వచ్చి అన్న కూర్చున్న కుర్చీ చేతిమీద కూర్చుంది గీత.

"నోరు మూసుకుంటాను. కాని ఈ విషయం చెప్పు. నాకెందుకు పెళ్ళయ్యే యోగంలేదు" ఆమె కళ్ళు చిలిపిగా నవ్వుతున్నాయి.

కాసేపు నిశ్శబ్దంగా వుండి నిట్టూరుస్తూ అన్నాడు మోహన్.

"నువ్వీ విషయాన్ని సీరియస్‌గా తీసుకోవడం ఎప్పుడు నేర్చుకుంటావు గీతా!"

అన్నయ్య భుజాలచుట్టూ చేతులు వేసి అతన్ని కుదిపేస్తూ అంది గీత—

నా విషయాలన్నీ చూచిపెట్టడానికి మా అన్నయ్య వున్నాడుగా". అతను మాట్లాడకుండా చెల్లెలి కళ్ళల్లోకి ఆప్యాయంగా చూస్తూ కూర్చున్నాడు. ఒక్క క్షణం మౌనంగా వున్న గీత వదిన ఐస్‌వాటర్ తేవడం చూచి పకపక నవ్వసాగింది.

"అయ్యో వదినా....ఇప్పుడు అన్నయ్య ఒళ్ళు మండడం మానేసింది, చూడు ఎంత చల్లగా అయిపోయిందో!....వెంటనే కాఫీ అర్జంట్"

శారద సన్నగా నవ్వుకుంటూ కాఫీ తీసుకు రావడానికి వెళ్ళింది. అన్నాచెల్లెళ్ళిద్దరూ మేడమీద కెళ్ళారు. పిట్టగోడమీద ఎక్కి కాళ్ళూపుతూ కూర్చుంది గీత.

"ఏయ్ మొద్దూ! పడ్తావు" దగ్గరకొచ్చి చెల్లెలిని పట్టుకుంటూ కసురుకున్నాడు మోహన్. కానీ గోడ దిగలేదు. శారద కాఫీలతో వచ్చింది. అంతా సర్దుకున్నాక అడిగింది గీత.

"ఇప్పుడు చెప్పు. ఎందుకంత విసుక్కున్నావు నామీద."

మోహన్ శారద వైపు తిరిగి నవ్వుతూ అన్నాడు-

"చూశావా శారదా! గీతకు పెళ్ళవడం లేదే అని ఎంత బెంగో."

చటుక్కున గోడదిగి అన్న వెనగ్గా వచ్చి అతని మెడను రెండు చేతులతో చుట్టేస్తూ "అన్నయ్యా! పెళ్ళి కాకపోతే అంత బెంగగా వుంటుందా?" అంది తమాషాగా నవ్వుతూ. ఒక్క క్షణం నిశ్శబ్దం తరువాత అన్నాడు మోహన్.

"చూడు గీతా! నా దగ్గర నీకు రహస్యాలెందుకు చెప్పు. ఇలారా. నీ మనసులో ఏముందో నాకు చెప్పు."

అన్నయ్య స్వరంలో మార్పుకు గీత ఉలిక్కి పడింది. మౌనంగా అన్న ప్రక్కన వచ్చి కూర్చుని. అతని వేళ్ళు మడుస్తూ అంది. "నాకు నీ దగ్గర రహస్యాలేముంటాయన్నయ్యా!"

"అదికాదు చెల్లెమ్మా....నువ్వు ఎందుకని అందర్నీ కాదంటున్నావో నా కర్ధం కావడంలేదు. నీకు నచ్చుతాడనే నమ్మకం వుంటేనే నీకు చూపిస్తున్నాను. నువ్వో, అతనో ఎవరో ఒకరు కాదనేస్తున్నారు. ఇంటర్వ్యూ పేరిట పూర్-ఫెలోస్ వాళ్ళను హడలు కొట్టేయడంలేదు. లేదు కదానువ్వు" కొద్దిగా నవ్వాడు మోహన్.

"ఆడదాని ఇంటర్వ్యూకేహడలిపోయేవాడు పెళ్ళి చేసుకోకపోతేనే మంట?"

"సరే ఆ విషయాన్ని వదిలెయ్. నీ మనసులో ఎవరయినా వుంటే చెప్పు....నేను నీమాట ఎప్పుడయినా కాదన్నానా?"

అంతవరకు మౌనంగా తల వంచుకుని కూర్చున్న గీత నిటారుగా కూర్చుంది.

"నా మనసులో వుండేది నాకు తెలియడం లేదబ్బా. నీకేమైనా తెలుస్తోందా? ఏం వదినా! నా మనసులో ఎవరేనా వున్నారేంటి?" అన్నవైపు కొంటెగా చూస్తూ అంది గీత.

శారద సన్నగా నవ్వుకుంది.

"నిజం చెప్పు గీతా! తమాషాకు కాదు" మోహన్ నవ్వలేదు.

"నిజం చెపితే నమ్మవుకదా! సరే వుండు వెంటనే ఎవరో ఒకర్ని ప్రేమించేస్తాను. వదినా! నువ్వు చెప్పు ఎవరిని ప్రేమించను? కాలేజీ మానేశాయె! మనిరిట్లో పనిచేసే రాఘవులు తప్ప నాకింకెవరూ మగ పురుషులు కన్పించడంలేదు. వాడు మరీ ముసలివాడై పోయాడువదినా!"

ఈ మారు కొద్దిగా నవ్వింది శారద ఆడబడుచు జాలి గొలిపే మొహం చూసి. ఇక ఏమీ చేయలేక తనూ నవ్వేసాడు మోహన్. అందరి నవ్వులూ ఆగిపోయాక మెల్లగా అడిగాడు—

"సరే! నీకెటువంటివాడు కావాలో చెప్పు గాలిస్తాను"

గీత జవాబు చెప్పలేదు.

"చూడు గీతమ్మా! ఎప్పుడూ మాతో ఉండిపోలేవు. అది నువ్వు-పైకి చెప్పకపోయినా నీకు తెలుసు. అటువంటప్పుడు నువ్విప్పుడు సిగ్గుపడి నిన్ను నువ్వు దాచుకుంటే తర్వాత గతించి పోయినదానికి అందరము చింతించాల్సి వుంటుంది"

"లేదన్నయ్యా! నేను సిగ్గుపడటంలేదు" నేలచూపులు చూస్తూ అంది గీత.

"అయితే చెప్పు, నీ మనసు విప్పి మాట్లాడు. నీకెటువంటి డిగ్రీ వున్నవాడు కావాలి?"

"ఏ డిగ్రీ అయినా సరే. ఒక డిగ్రీ వుంటే చాలు పొట్ట గడవటానికి"

"ఎంత ఆస్థి కావాలి?"

"అవసరాలు తీరేంత"

"ఇంటికి ఏ కోడలు కావాలని వుంది?"

"అటువంటి అభ్యంతరాలు లేవు"

"అత్తా, ఆడబిడ్డలుండొచ్చా?"

"నిరభ్యంతరంగా"

"ఎటువంటి అందాన్ని నువ్వు కోరుతునేది?"

"అందమా? నీలా వున్నా చాలు" అంతవరకు సీరియస్‌గా ఉన్న గీత ఇక ఆగలేనట్లు ఫక్కున నవ్వేసింది.

మోహన్ కూడా నవ్వుతూ శారదవైపు చూసాడు.

ఆమె సంతృప్తిగా తలొంచుకుంది.

కొద్దిసేపు ముగ్గురూ నిశ్శబ్దంగా కూర్చున్నారు.

తనతో ప్రమేయంలేని ఆ అన్నా-చెల్లెళ్ళ మధ్య కూర్చోలేక లేచి వెళ్ళిపోయింది శారద.

తను అక్కడుండటం మూలంగా గీత ఫ్రీగా మాట్లాడలేకపోతోం దని కూడా ఆమెకు అనుమానం కలిగింది. వెళ్ళిపోయే ఆమెని ఇద్దరూ వారించలేదు.

గీత కోరుకుంది కూడా అదే.

ఆమెకు వదిన అంటే ఇష్టమేగాని ముభావంగా వుండే వదిన దగ్గర తన మనస్సును విప్పుకోవాలనిపించలేదు.

ఇప్పుడు తల్లీ, తండ్రీ, ఆడదిక్కు, మొగదిక్కు అన్నీ అన్నయే. వదిన పూర్తిగా వెళ్ళిపోయేవరకు ఆగి మొదలెట్టింది గీత.

"అన్నయ్యా! నువ్వు అన్నీ మామూలు విషయాల గురించి అడి గావు. కానీ అంతకంటే భిన్నమైన వేవో కోరుకుంటాను నేను. ఆ కోరి కలు నీకు వాస్తవానికి దూరంగా అన్పించవచ్చు, చిత్రమైనవి అనుకో వచ్చు.

ఈరోజు అన్నీ నీకు చెప్తాను. విని హేళన చేయకు"

"గీతమ్మా! నేను నిన్ను హేళన చేస్తానని నువ్వు అనుకుంటు న్నావా?"

ఆమె అన్నకు జవాబు చెప్పకుండా తన ధోరణిలో మొదలు పెట్టింది.

"నాకు మొదటినుండీ అశాంతి అంటే భయం మన బాల్యమంతా అందులోనే గడిచిపోయింది.

చిన్న విషయాలని పెద్దవి చేసుకుని అశాంతిని కొని తెచ్చుకునే మనుష్యులకు నేను సానుభూతిని చూపించలేను. లోపల ఏడ్చినా పైకి నవ్వగలగాలి. తను నవ్వుతూ ఎదుటివారిని నవ్వించగలగాలి" చెల్లెల్ని మధ్యలోనే ఆపుతూ అన్నాడు మోహన్.

"చూడు చెల్లెమ్మా! మనిషికి బాధలంటూ ఉండకపోవు. వాటిని తన ఆప్తులకు చెప్పుకుని తృప్తి పడతాడు, తన భారం తీర్చుకుం టాడు.

ఒకరకంగా ఈ బాంధవ్యం భార్యాభర్తల్లో ఎక్కువగా వుండాలి. ఒకరి బాధలు ఒకరు పంచుకోకపోతే వాళ్ళు భార్యాభర్తలైే లాభం ఏమిటి?"

"దానికి నేను కాదనడం లేదన్నయ్యా! అన్నిటినీ సమంగా పంచుకున్న భార్య అతని కష్టాల్ని కూడా సమంగా పంచుకోవాల్సిందే! కానీ....కానీ దానికి ఒక గిరి గీచుకోవాలి.

జీవితంలో సుఖాలకంటే కష్టాలశాతం ఎక్కువే. మనం కష్టాల్లో జీవిస్తున్నామని పదేపదే అనుకోకూడదు. భార్యతో ఇరవయ్ నాలుగు గంటలూ చర్చించగూడదు. కష్టాల్లోనే సుఖాన్ని వెతుక్కొని నవ్వగల గాలి.

నా భయం ఏమంటే భర్తకొరకు అన్నీ వదులుకున్నట్టే భార్య కొద్దికొద్దిగా తన వ్యక్తిత్వాన్ని కూడా వదులుకోవడం మొదలెడుతుంది.

క్రొత్తలో భర్తను ఓదార్చిన భార్య, భర్త మనస్థత్వానికి అల వాటు పడిపోయి తనని తాను ఓదార్చుకోవలసిన స్థితికి వస్తుంది.

భర్త సాహచర్యంలో ఆమెకూ జీవితమంతా కష్టాలమయ్యంగా అన్పిస్తుంది.

తనను ఓదార్చలేక, భర్తను ఓదార్చలేక స్త్రీ మానసికంగ కృంగి పోతుంది. దాని ఫలితం కలతలు, అశాంతి.

అటువంటి వాతావరణంలో పెరిగే పిల్లలకు ఎంత మానసికా నందముంటుందో నువ్వే ఆలోచించు"

ఆవేశంగా చెప్పుకుపోతున్న చెల్లెల్ని కొత్తగా, వింతగా చూస్తు న్నాడు మోహన్.

"అనారోగ్యం మనుష్యులకు రాక మానులకురాదు 'నాకు జబ్బు వచ్చిందే' అని పదే పదే గొణుక్కున్నందువల్ల లాభంలేదు.

అది పోయే మార్గం చూచుకోవాలిగాని భార్య ఎదురుగా కూర్చుని 'నాకు సరిగ్గా జీర్ణం కావడంలేదు. కళ్ళు మంటలు, ఒంట్లో వేడిగా వుంటోంది' అంటూ వుండే అతనికి జబ్బు పోదు సరిగదా ఆమెకు మనోవ్యాధి పట్టుకుంటుంది.

ఈ రకం మనుష్యులు డాక్టర్ల దగ్గరకు వెళ్ళటానికి యిష్టపడరు.

బహుశా వీళ్ళు ఈ సానుభూతిని కోరుకుంటారేమో ఎక్కువగా అనిపిస్తుంది నాకు.

నిజమే ఆమె సానుభూతి చూపిస్తుందిగాని మందిచ్చి జబ్బుని మాయం చేయలేదు కదా!

తలనొప్పి అయితే అమృతాంజనం వ్రాయగలదు. కాళ్ళు నొప్పి అయితే కాళ్ళు పట్టగలదు. లోపల జీర్ణాశయంలో వుండే అవకతవకలని ఆమేం చేయగలదు సానుభూతి చూపించడం తప్ప.

ఆ తర్వాత ఆమె మనోవ్యాధికి ఎవరు సానుభూతి చూపించాలి? సాధ్యం అయ్యేపనిని సాధించుకోవాలి. సాధ్యం కానిదాని గురించి మర్చిపోవాలి.

అంతేగాని చేతులు ముడుచుకుని దిగులుపడుతూ కూర్చుంటే అయనచుట్టూ ఏడుస్తూ భార్యబిడ్డలు.... అంతకంటే వేరే ఎక్కడా నరకము చూడాల్సిన అవసరంలేదు."

ఇంకొక రకం మనుష్యులుంటారు చీటికి మాటికి కోపం తెచ్చుకుంటూ. కానీ వీళ్ళలో సుగుణం కాని సుగుణం ఏమంటే వెంటనే తను కోప్పడ్డ విషయం కూడా మర్చిపోతారు.

వీళ్ళకు ఆ మధ్య కాలంలో పిల్లలు బిక్కుబిక్కుమని పోయి ఎంతగా భయపడింది తెలియదు. భార్య మనసు ఎంత గాయపడింది తెలియదు.

మరునిముషంలో వాళ్ళు మామూలుగా మాట్లాడగలరు. తిట్లు భరించిన భార్య కూడా అలాగే మాట్లాడాలనుకుంటారు. ఆవిడకంటూ కాస్త ఆత్మాభిమానం వుంటుందని ఆలోచించరు. అల్పసంతోషియైన స్త్రీ అయితే అతనితోపాటు నవ్వుతుంది.

కానీ మరలా ఏ నిముషంలో అతనికి కోపం వస్తుందోనని లోపల భయపడుతూనే వుంటుంది. ఆ గృహిణి ఎంతకాలం ఆ భయాల

మధ్య బ్రతగ్గలదు? ఆ ఇంటిలో ఆమెకు ఆత్మసంతృప్తి వుంటుందేమో గాని శాంతిమాత్రం కాగడా పెట్టి వెతికినా కనిపించదు"

ఎప్పుడూ గలగల నవ్వడమే తెలిసిన చెల్లెలు ఇన్ని విషయాలు చెపుతుంటే ఆశ్చర్యంగా వింటున్నాడు మోహన్.

"నా భర్త నా వ్యక్తిత్వానికి కాస్త విలువ నివ్వాలి. నన్ను భార్యగా ప్రేమించాలి. మనిషిగా గౌరవించాలి. నన్ను ఆజ్ఞాపించవచ్చు. కానీ అవమానించకూడదు. భార్యాభర్తలమైన నాడు సర్వం అతనికి అర్పణ అయిపోతుంది. అలా అవ్వాలనే నేనూ కోరేది. కానీ నా మనసు నణచి పెట్టి బలవంతంగా నా నుండి ఏదైనా సాధించదలచుకుంటే మాత్రం అతనేమీ పొందలేడు. ఆ విషయం అతనికి తెలియాలి.

ముఖ్యంగా అతను మంచివాడు అయి వుండాలి: కానీ మంచి తనాన్ని ప్రదర్శించుకోవాలని తపనపడకూడదు. ఎటువంటి వ్యక్తులతో నయినా కలసి మెలగ గలగాలి. పొగడతనయినా, అవమానాన్నయినా, విమర్శనయినా ఎదుటి మనిషికి పట్టుపడకుండా లోపల దాచుకుని పైకి ఏమీ కానట్టే నటించగలగాలి. జీవితాన్ని సమస్యలమయం కాకుండా దేవుడిచ్చిన వరంగా తీసుకోవాలి."

ఆమె చెప్పడం ఆపింది.

మోహన్ కాన్నార్పకుండా చెల్లెలివైపే చూడసాగాడు. ఆమె అంత ఎత్తులో వున్నట్లనిపిస్తోందతనికి. మామూలు చెల్లెలులాగా అపూర్వమయిన వ్యక్తిత్వం గల స్త్రీలా అగుపిస్తోంది. అతనీ మార్పుకు తట్టుకోలేకపోతున్నాడు.

అన్న కళ్ళల్లోకి చూచిన గీత ఉలిక్కిపడింది.

మరునిముషంలోనే తన ఆవేశాన్ని అదుపులోకి తెచ్చుకుంటూ అంది.

"ఏమిటా మొహమూ నువ్వూనూ: నేనేదో నీకు తోచడంలేదని తమాషాగా అల్లిబొల్లి కబుర్లు చెపుతుంటే వాటిని సీరియస్‌గా తీసుకుంటున్నావా? భలేవాడివే."

అతను మాట్లాడలేదు.

ఆలోచిస్తూ వున్నాడు. "తన చెల్లెలు కోరే లాటి వ్యక్తిని తను వెతకగలడా?"

"అన్నయ్యా!" గలగల నవ్వుతున్న చెల్లెలి వైపు వింతగా చూసాడు మోహన్.

"భలే పూల్ వయిపోయావన్నయ్యా" యింకా నవ్వుతోందామె.

"ఏమిటి గీతమ్మా?" నీరసంగా విసుక్కున్నాడు మోహన్.

గీత నవ్వు ఆపి అక్కడ నుండి లేచింది. మెట్లుదిగి వెళ్ళి పొగ గూడు దగ్గర నిల్చుంది. వెంటనే తిరిగివచ్చి అన్న ఎదురుగా నిల్చుంటూ అంది.

"అన్నయ్యా! ఇలా రా. వదిన ఏదో మంచి కూర చేస్తోంది ఘుమాయిస్తోందనుకో వాసన" చెయ్యి పట్టుకుని లాక్కుపోయింది.

అతనికి గూటివరకు క్రిందనుండి వచ్చే మధురమయిన సోపు వాసన అతనిని కదలించక పోయింది.

★ ★ ★ ★

ఆ రాత్రి పదకొండు గంటల ప్రాంతంలో గదిలో ఒంటరిగా నిద్రరాక అటూ యిటూ పొర్లుతూ వుంది గీత.

ఆమెకు అశాంతిగా వుంది. మనస్సు నిండుకున్నట్లయింది. కాలేజీ మానేసి తను ఇంట్లో ఏమి చేస్తున్నట్లు? తను జీవితంలో స్థిరపడే దెప్పుడు? తను ఉద్యోగం చేయదల్చుకోలేదు. స్త్రీకి గొప్ప ఉద్యోగం మరొకటుంది. దాన్ని సరిగా చేయగలిగితే అంతకంటే ఔన్నత్యం మరెక్కడుంది?

తను పరిపూర్ణ స్త్రీగా భర్తకు భార్యగా, బిడ్డలకు తల్లిగా, తను కోరుకునేవి సాధించగలదా?

మొన్న భోజనాల సమయంలో అన్నయ్య చెప్పిన శ్రీధర్ గుర్తు కొచ్చాడు. అన్నా, వదినల దృష్టిలో అతను తనను పెళ్ళి చేసుకోవ

డానికి అంగీకరిస్తే తన కంటె అదృష్ట వంతురాలు మరొకరుండదు. వెంటనే ఒక ఆలోచన తట్టిందామెకు.

చప్పుడు కాకుండా లేచి గదిలో లైటు పైకి కన్పించకుండా తలుపులన్నీ వేసి బెడ్‌లైట్ తీసేసి టేబిల్ లైట్ వెలిగించింది. కాగితం, పెన్ తెచ్చుకుని మొదలెట్టింది ఆమె.

తనకూ, అన్నకూ జరిగిన సంభాషణంతా అందులో ఎక్కించేసరికి ఆమె అలసిపోయింది ఇంకా వ్రాయవలసింది వుంది. కానీ తేలిక పడిన గుండె విశ్రాంతిని కోరుతోంది. నిద్ర ముంచుకొచ్చింది. సగం సగంలో ఆపేసిన ఉత్తరం మీద ఒరిగిపోయి సుఖంగా నిద్ర పోయింది.

తెలతెలవారుతుండగా మెల్కువ వచ్చి, ఆ ఉత్తరం పూర్తిచేసి, బరువైన ఆ ఉత్తరానికి ఎక్కువగా స్టాంపులంటించి వీధి చివరనున్న పోస్టుబాక్సులో వేసివచ్చి గట్టిగా గాలి పీల్చుకుంది గీత.

* * * *

దూకుడుగా గదిలో కొచ్చిన షకీలా, శ్రీధర్ దీర్ఘంగా ఉత్తరం చదువుకోవడం గమనించి నిశ్శబ్దంగా కూర్చుంది.

ఎంత సేపటికీ ఉత్తరంలోనుండి తలెత్తని శ్రీధర్‌ను విసుగ్గా పిలుస్తూ అంది.

"ఆ ఉత్తరం తర్వాత చదువుకుందువు గాని, ముందు నా విషయం చెప్పు. మా వారికి కావలసిన సర్టిఫికేట్ తెచ్చావా లేదా?"

శ్రీధర్ ఉత్తరంలో నుండి తలెత్తి అన్నాడు.

"నీకు సర్టిఫికేట్ తెచ్చానుగానీ, కాసేపు కూర్చో షకీలా నీతో పనుంది."

ఆమె మౌనంగా కూర్చుంది ఫిలిం ఫేర్ తిరగేస్తూ.

శ్రీధర్‌కు గీత వ్రాసిన ఉత్తరం లేటుగా ఈరోజు వచ్చి చేరింది. సగం వరకు చదివిన శ్రీధర్ షకీలా రాకతో ఉత్తరం ఆపాడు. మిగతాది చదవబోయేముందు ఒక్క క్షణం ఆలోచించాడు.

"ఎందుకిలా వరదలో గోదారిలా ఆకర్షిస్తోందీ అమ్మాయి!"

"మీకు నా అభిమతాలన్నీ వ్రాసాను. ఇందులో సిగ్గుపడాల్సిందేమీ నా కనుపించలేదు. నా జీవిత భాగస్వామిని ఎన్నుకోవడంలో నేను తప్పటడుగు వేయకూడదనే నా కోరిక.

అన్నయ్య చెప్పారు. మన రెండు కుటుంబాలమధ్య మన వివాహ విషయమై మాటలు జరగాయని, మనిద్దరం ఒప్పుకుంటే జరగడమే తరువాయని. అందుకే ఇంత ధైర్యంగా మీకు ఉత్తరం వ్రాయగల్గుతున్నాను. నా విషయాలేవీ తెలియని మీరు సమ్మతి తెలియ జేస్తారని నా భయం. ఒకవేళ అలాగే జరిగితే ఇప్పుడు సిగ్గుపడినందుకు అప్పుడు నేను చింతించాల్సి వుంటుంది.

మీకు కొన్ని విషయాలు చెప్పాలి. ఆ విషయాలు నా భాగస్వామి మనసులో ఎటువంటి అనుమానాలకూ దారితీయ కూడదనే ముందుగా చెపుతున్నాను.

"కాలేజీలో అడుగు బెట్టి నేను బెరుగ్గా దిక్కులు చూస్తున్న సమయంలో నాకు ఒకతనితో పరిచయమయింది. నా కష్టాలలో నన్ను ఓదార్చి సుఖాలలో సంతోషించిన అతను నాకు స్నేహితుడయ్యాడు. ఆ స్నేహం బలపడిందే కాని, తరగలేదు. ఇప్పటికీ మా ఇంటికి వస్తుంటాడు. ఒక మారు వదిన అంది "అతనిని నువ్వెందుకు పెళ్ళి చేసుకోకూడదు?" అని "ఇన్ని సంవత్సరాలలో ఒక్క క్షణమైనా అతని మీద నా కటువంటి ఊహ కలగలేదు వదినా" అని చెప్పాను. "అయితే అతను నీకేమవుతాడు?" అంది.

కుతూహలంగా 'స్నేహితుడు' అన్నాను. వదిన నవ్వి అంది. "లత చెప్పినట్టు మన భారతదేశం పర పురుషుడితో స్నేహం చేస్తే అతను సోదరుడయినా అవ్వాలి, ప్రియుడయినా అవ్వాలి. అంతకంటే మరేమీ కాదు. ఒకవేళ అయినా సంఘం కానివ్వదు. నిన్ను మాటి మాటికీ బహిష్కరిస్తూ నీలో అదే భావనను కలుగజేస్తుంది"....అని.

నిజమే వదిన చెప్పినదాంట్లో అబద్ధం లేదు. కానీ నా మీద నాకు నమ్మకముంది. భార్యాభర్తల బాంధవ్యంకంటే, అన్నాచెల్లెళ్ళ బాంధవ్యం కంటే, స్నేహంలో మరేదో బాంధవ్య ముంది. దాని స్వరూపాదులు నాకయితే తెలియవు. కానీ స్నేహానికున్న బాంధవ్యం, దానికున్న విలువ దాని కున్నాయి. స్నేహాన్ని ఏదో బాంధవ్యంగా ఎందుకు మార్చుకోవాలి? మార్చి దాని విలువ నెందుకు నాశనం చేయాలి....మీరు నాతో అంగీకరించలేరా....?

నేను బాగా ఎదిగాక, నా మనసు ఆలోచించడం నేర్చుకున్నాక ఒక అబ్బాయిని కలుసుకోవడం తటస్థించింది.

అతి మామూలుగా మాట్లాడేదాన్ని.

అతనూ అలాగే మాట్లాడేవాడు.

దానిని నేను స్నేహం అనను. ఉత్త పరిచయం మాత్రమే.

కానీ తమాషా ఏమంటే ఒకరోజు అతడు హటాత్తుగా 'నిన్ను నేను ప్రేమిస్తున్నాను' అన్నాడు.

మొదట కోపం వచ్చినా నిదానంగా ఆలోచిస్తే అందులో అతని అపరాధమేమీ లేదనిపించింది అతనికి మెల్లగా నచ్చచెప్పడానికి ప్రయత్నించాను.

అతనికి అర్థంకాలేదు.

ఆఖరుకు చెప్పాను.

మీ మనస్థత్వానికి, నా మనస్థత్వానికి సరిపడదు. ఇప్పుడు సర్దుకుపోతామని ప్రమాణాలు చేసుకున్నా తర్వాత జీవితంలో పశ్చాత్తాప పడాల్సొంటుంది. క్షమించండి అని'

అయినా అతను నన్నర్థం చేసుకోవటానికి ప్రయత్నించలేదు

మా ఇద్దరిదీ ఒక కులం కానందున నేను నిరాకరిస్తున్నానని నిర్ధారణ చేసుకున్నాడు. అదే మాట నాతో అన్నాడు.

నేనేమని చెప్పి నమ్మించను?

నాకు కులమత తారతమ్యాలంటే అసహ్యమని ఆ అమాయకుడి కెలా తెలుస్తుంది....?

అతను అప్పుడప్పుడు కన్పిస్తాడు. ఎదురుగా మాట్లాడే అతని కళ్ళల్లో ఉద్దేశ్యాలు నేను చదవగలను.

నా మనసును మోసం చేసుకునేకంటే ఇంకెవరినో మోసం చేయ ఢము మేలనిపిస్తుంది నాకు. కానీ ఒకటే భయం.

అతని 'ప్రేమ' నా జీవిత భాగస్వామిలో అనుమానం మొలకె త్తించదు కదా' అని.

ఇవన్నీ మీకు వ్రాయడంలో నా ఉద్దేశం ఇప్పటికి మీకు అర్థమైం దనుకుంటాను.

నన్ను శాసించగల మనిషికొరకు, నన్ను నడిపించగల మనిషి కొరకు, నన్ను తనలో ఐక్యం చేసుకోగల మనిషికొరకు నా అన్వేషణ. అందుకే ఈ ప్రయత్నం.

ఈ అన్వేషణలో, ఈ నిరీక్షణలో నేను గెలవకపోయినా ఫరవా లేదు. కానీ గెలిచి ఓడిపోతే మాత్రం భరించలేను.

మీరు సహృదయులని విని నా వ్యక్తిగత విషయాలు మీతో చెప్పుకున్నాను.

నేను మీకేదో అయినప్పుడు ఇందుకు చింతించను నేను. ఒకవేళ ఏమీ కాలేకపోతే నేను చింతించేలా మీరు ప్రవర్తించరు కదూ....

—గీత.

పూర్తిగా వుత్తరం చదివి దానిని మడుస్తూ నిట్టూర్చాడు శ్రీధర్.

ఫిలిమ్ ఫేర్‌లోనుండి తలెత్తుతూ అంది షకీలా.

"ఏమిటి శ్రీధర్!"

"చదువు"

ఆమె చేతికి ఉత్తరం అందించి రెండుచేతులూ వెనక్కి కట్టుకుని వాటిమీద సోఫాల్లో తలవాల్చి కళ్ళు మూసుకున్నాడు శ్రీధర్.

ఆ వుత్తరం పూర్తిగా చదివాక అంతా అయోమయంగా వుంది.

అది లేటుగా అందడంవల్ల ఆ అమ్మాయి ఇచ్చిన గడువు కొన్ని గంటలు మాత్రమే వుంది

ఆ కొద్దికాలంలోనే తన జీవితాన్ని నిర్ణయించుకోవాలి.

అంత పెద్ద ఉద్యోగస్థుడికి ఒక్కమారు తన అంతస్థు మెట్లన్నీ చరచర దిగిపోయినట్లనిపించింది.

ఆమె అంత ఎత్తులో నిల్చుని ప్రేమగా పిలుస్తున్నట్లనిపిస్తోంది.

ఆ ఎత్తుకు ప్రేమకు సామ్యం కుదుర్చుకోలేకపోతున్నాడు. కళ్ళు మూసుకుని నుదుట నొక్కుకున్నాడు శ్రీధర్.

'తను ఇష్టపడని ఆమె వ్యక్తిత్వం తనని ఎందుకిలా ఆకర్షిస్తోంది?'

ఉత్తరంలోనుండి తలెత్తింది షకీలా.

ఉత్తరం మడిచి కవర్‌లో వుంచి అతనికిచ్చింది. అతని పెదవుల మీద సన్నగా హాసరేఖ మెరిసింది.

"జవాబేం వ్రాద్దామనుకున్నావ్ శ్రీధర్?"

అతను నిట్టూర్చి మెల్లగా అన్నాడు....

"ఆమెను నేను భరించలేననిపిస్తోంది షకీలా"

ఆమె ఆశ్చర్యపోలేదు.

మృదువుగా అంది—

"నాకు తెలుసు నువ్వు భరించలేవని"

"ఎందుకని ఆలా అనుకున్నావు?" కాతర స్వరంతో అడిగాడు శ్రీధర్.

"ఆ అమ్మాయి నిన్ను ఆకర్షిస్తోంది. అదే క్షణాన తన వ్యక్తిత్వము నిన్ను భయపెడుతుంది కూడా.

స్త్రీ అమాయకంగా తనలో ఐక్యం కావాలని కోరుకునే మగజాతికి ప్రతినిధివి నువ్వు. ఆమె వ్యక్తిత్వాన్ని నీ అహంకారం ఒప్పుకోదు, నాతో స్నేహంచేసే నీకు ఆమె స్నేహితుడిమీద అసూయ అని నేననుకోను. గీత చేసిన పొరపాటల్లా తాను తన గురించి నీకు వ్రాసుకోవడమే. అలా వ్రాసుకుని దురదృష్టవంతురాలయింది.

నీకు తెలియదు శ్రీధర్! స్త్రీ తనను తాను అర్పణ చేసుకోడంలోనే ఆనందం అనుభవిస్తుంది. అప్పుడామె తన వ్యక్తిత్వాన్ని ఏవగించుకుంటుంది కూడా.

ఈ విషయం ఆ అమాయకురాలికి ఏనాడో ఒకనాడు అనుభవానికొస్తుంది" ఆమె చెప్పడం ఆపి వాత్సల్యంగా శ్రీధర్ కళ్ళల్లోకి చూడసాగింది

అతని కనుబొమలు ఏదీ నిర్ధారణ చేసుకోలేనట్టు వేగంగా చలించాయి.

మరలా ఆమే అంది.

"చూడు శ్రీధర్! నీ మనసు నీకు తెలుసు. నీకు పరిపాలించడమే తెలుసుగాని పాలింపబడటం తెలియదు. బహుశా ఆ అమ్మాయి నిన్ను లాలించి సమర్ధించుకోలేదేమో! ఆలోచించి చూడు. నీ ఆవేశం తగ్గాక నన్ను పిలువు"

తనకు కావలసిన సర్టిఫికేట్లు పట్టుకొని వెళ్ళిపోయిందామె.

* * * *

పదిరోజుల తర్వాత ఒకరోజు సాయంత్రం హాల్లో అన్నపక్కన ముభావంగా కూర్చుని మాటిమాటికి వాకిలివేపు చూస్తోంది గీత.

మోహన్, శారద గీత పెళ్ళి విషయాలు చర్చించుకుంటున్నారు.

వాకిట్లో వాచ్‌మేన్‌ని చూసి గీత ముఖం వికసించడం కనిపెట్టిన వదిన తమాషాగా అంది-"ఎవరి దగ్గరనుండమ్మా ఉత్తరం?" అని.

కవర్ విప్పుతూ తమాషాగానే జవాబిచ్చింది గీత-"బోయ్‌ఫ్రెండ్ దగ్గరనుండి వదినా?"

"నీకే ఒక బోయ్‌ఫ్రెండు వుంటే ఎందుకు మాకీ కష్టాలన్నీ" నవ్వుతూ చెల్లెలివేపు చూసాడు మోహన్.

"నీ కష్టాలు తప్పించటానికే అన్నయ్యా ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాను" ఫకపక నవ్వింది గీత.

ఆమె చేతిలో వుత్తరం సన్నగా వణికింది.

రాజశ్రీ గీతకు,

మీ వుత్తరం అందింది. సూటిగా చెపుతున్నందుకు క్షమించండి. వ్యక్తిత్వపు ముసుగులో వున్న మిమ్మల్ని స్వీకరించలేకపోతున్నందుకు మన్నించండి. మీ వ్యక్తిత్వాన్ని గౌరవించగలను. మీ వ్యక్తిగత విషయాలు నాతో చెప్పినందుకు మీరు పశ్చాత్తాపపడేలా నేనెప్పుడూ ప్రవర్తించనని మీకు హామీ ఇస్తున్నాను. —శ్రీధర్.

కొన్ని నిమిషాలు అచేతనంగా నిల్చుండిపోయింది గీత. ఆమె అతని దగ్గరనుండి అటువంటి ఉత్తరాన్నే ఆశించలేదు. యుగ యుగాలుగా స్త్రీ విడిచే నిట్టూర్పునే ఆమె కూడా ఆశ్రయించింది.

మాటా పలుకూ లేకుండా మౌనంగా చూస్తున్న చెల్లెలిని చూచి భయపడ్డాడు మోహన్. దగ్గరగా వెళ్ళి ఎక్కడనుండి చెల్లెమ్మా అన్నాడు.

ఆమె కామాట విన్పించలేదు.

"మగవాళ్ళు స్త్రీ వ్యక్తిత్వాన్ని గౌరవించి ఆమెను ప్రేమించలేరా?"

"గీతమ్మా!" ఉలిక్కిపడి సర్దుకుంది గీత. 'ఏమైంది నీకు?'

గాభరాగా ప్రశ్నిస్తున్న అన్న చూపులనుండి చూపులు తప్పించుకుంటూ 'ఏమైంది లెటర్ చదువుకుంటున్నాను అని ఒక్క అడుగు ముందుకు వేసింది.

'మన ముత్తాతలిచ్చిన ఓడలు మునిగిపోయినట్టు ఏమిటా ముఖం? నే నొక్కక్షణం మాట్లాడకపోతే నీకు తోచిచావదుగదా!' అని ఫక్కున నవ్వేసి ఉత్తరం పట్టుకుని తన గదిలోకి పరుగు తీసింది. ఆమె లేత బుగ్గలమీదుగా రెండు కన్నీటిబొట్లు జారిపడ్డాయి.